

Grunde være det Dverveiende, maatte vi jo vende os i mange andre Retninger og foretage store Reformere, og jeg skal da med det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds vende mig ikke blot til Skibsafgifter og Handelsafgifter, men til hele Toldafgiften, og sige: Er det de statsøconomiske Grunde, der er det Dverveiende, saa bort med det hele Toldvæsen; hvad skulle vi dermed? Nei, vi gjøre det ikke, thi vi have finantstielle Grunde til at lade det være. Men jeg vil gjøre det ærede Medlem opmærksom paa, at kunne vi have finantstielle Grunde til at lade være at udsætte Staten for Tab i det ene Tilfælde, saa maae vi ogsaa kunne have det i det andet Tilfælde, og jeg vil nu tillade mig at troe, at der ogsaa med Hensyn til Bygningen af Jernbaner kan være tilstrækkelig Anledning til at skjelne imellem de finantstielle og de statsøconomiske Grunde. Som sagt, jeg troer ikke, at de Grunde, der hentes fra denne Betragtning, have nogen Vægt. Vi høre saa hyppigt fra Ministerens og fra enkelte Medlemmers Side, at vi idelig og idelig, bestandig og bestandig modsætte os Loven; vi hørte det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds tale om, at vi skræmmede Fleertallet, som ellers ikke har vist sig at være saa let at skræmme. Vi have hørt det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Mørk) opfinde denne Phrase om Hjertelaget, der traf noget haardt forleden Dag, hvisaarsag han brød Braaden af. Dette Udtryk er imidlertid falden i saa god Jord, at det er bleven optaget fra forskjellige Sider — ogsaa fra Ministerens Side —, hvilket har givet det ærede Medlem Mod til idag at skærpe Braaden, idet han har gjort Allusion til dem, der maatte føle sig trufne deraf. Jeg maa sige, at jeg ikke har følt mig truffet; det ærede Medlem maa for mig i den Henseende gjøre hvilket som helst Anthyndinger, han vil; jeg kan kun beklage, at de komme fra ham, thi jeg troer ikke, at det gælder Forholdet mellem Medlemmerne her i Salen. Jeg kunde føie mange andre Beflagelser til, hvad jeg har yttret angaaende dette Forhold, men jeg vil ikke drage den høitærede Formand med ind i Debatten; og han holder

saa nøie Die med mig, at jeg vil ansee det for rigtigst at slutte.

Gad: Da jeg hidtil ved denne Sags Behandling har stemt med Udvalget og idag ikke har isinde at følge det, men vil stemme for Forslaget under Nr. 2, forekommer det mig, at jeg har et Slags Opfordring til at klare min Stilling og paavise, hvorledes min Synsmaade med Hensyn til de omhandlede Jernveie dog i Virkeligheden er usforandret, saa at jeg ikke i saa Henseende er i nogen Modsigelse med mig selv. Jeg er nemlig i flere af de Hovedpunkter, som ere komne frem, ikke enig med de Herrer, som væsentlig have ført Ordet mod denne Lov. Jeg er ikke enig med dem i deres finantstielle og oconomiske Betragtninger. Jeg er ganske vist endnu mindre enig i mange af de Betragtninger, som atter ere gjorte gjældende mod dem, men jeg kan dog langtfra tiltræde flere af de Grundsætninger og Slutninger, som de Herrer, med hvilke jeg idag vil stemme, væsentligst have støttet sig paa. Jeg troer saaledes, at flere af de finantstielle Udgifter, som de have udmalet for os, ere af en saadan Natur, at de vistnok under meget uheldige og for Danmark upaatvivelig mulige Tilfælde, kunne blive Sandhed; men naar vi gjøre det Æneste, vi kunne gjøre, det vil sige, skjønne efter alle rimelige Muligheder og derefter uddrage et Slags Middeltal, saa troer jeg ikke, at man kan komme til et saa slet Resultat, som de Herrer opstille for os. Jeg skal imidlertid ikke gaae videre ind herpaa, thi skulde jeg fremsætte min Mening om alle de Forhold, der i den Henseende ere fremsførte, baade fra den ene og den anden Side, saa vilde jeg med Nødvendighed blive meget vidtløst og sikkerlig ikke opnaae Andet end at trætte Thinget ganske overordentlig.

Rettelser i Bortelsens Foredrag.

- Sp. 3134 Lin. 23 f. n.: „Valgmenigheden var forhandlet“
 l.: „Valgmenighedsloven var vedtaget“.
 — 3135 Lin. 3 f. o.: „udtalte“ l.: „udtale“.
 — — — 10 f. o.: efter „findes“ indfydes: „to“.
 — 3136 — 16 f. o.: „Ejenerstiftelsen“ l.: „Ejenerger-
 ningen“.